

1. Sen královny Konstancie před narozením Anežky

PODLE LEGENDY:

Jednou, ještě před narozením Anežky, měla její maminka sen. Viděla se v něm, jak vstoupila do komory, kde byly uloženy její drahocenné královské šaty. Uviděla mezi nimi viset šaty a plášť šedivé barvy a provaz, jakým se opásávají řeholní sestry svaté Kláry. Když se divila, kdo uložil tak hrubé a obyčejné šaty mezi její drahocenné oděvy, uslyšela hlas, který jí říkal: „Nediv se tomu, neboť dítě, které nosíš, bude

takové šaty používat a stane se světlem celého českého národa.“

Otázky k přemýšlení:

1. Jakou budoucnost připravovali Anežce její rodiče?
2. Co chtěl pravděpodobně autor legendy tímto vyprávěním sdělit? Porovnejte své názory s výpovědí biblického textu (viz níže ve svitku).

Z HISTORIE:

Zjistěte následující základní údaje o mládí svaté Anežky České:

<i>Datum a místo narození:</i>	
<i>Jméno a postavení otce:</i>	
<i>Jméno a původ matky:</i>	
<i>Místa, kde byla Anežka vychovávána:</i>	

Z BIBLE:

*Pane, ty mě zkoumáš, ty mě znáš. Víš, kdy usednu a kdy vstávám, mé myšlenky uhodneš na dálku...
Velebím tě, že jsem tak podivuhodně vznikl, za tvá úžasná díla!*

(Ze žalmu 138, 1-2; 13-14 o Bohu, který miluje člověka a vede jeho kroky)

2. Císařova nabídka k sňatku

PODLE LEGENDY:

Protože však nemohla být skryta tak zářící lampa pod nádobu, rozšířila se pověst o jejím jménu a její dobrotě všude kolem v sousedních zemích a dostala se dokonce až k císaři. Ten vyslal jako předtím už k otci - nyní podruhé k bratru panny posly s prosbou o manželství Anežky s císařem... Ona však chtěla v zástupu panen následovat Beránka, a tak vyjevila

papeži Řehoři IX. prostřednictvím čestných a mlčenlivých poslů svůj úmysl. Papeže ta zpráva potěšila a Anežku podpořil.

Otázky k přemýšlení:

1. Anežce byl blízký příběh Panny Marie, matky Ježíšovy. Přečtete si ho (viz svitek níže) a vysvětlíte podobnost mezi Marií a Anežkou.
2. Jaký životní cíl si Anežka zvolila?

Z HISTORIE:

Zjistěte, jakou roli hráli ve středověké Evropě sňatky:

Se kterými státy sousedila česká země?	
O co se králové snažili vyjednávat sňatky členů své rodiny?	
Jak se jmenoval Anežčin bratr král a kdy vládl?	

Z BIBLIE:

Když byla Alžběta v šestém měsíci, byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené muži jménem Josef, z rodu Davidova; jméno té panny bylo Maria... Anděl jí řekl: „Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš... Maria řekla andělovi: „Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?“ Anděl jí odpověděl: „Sestoupí na tebe Duch svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží.“ (Z Lk 1, 26-35)

3. Anežka staví klášter a špitál a stává se řeholnicí

PODLE LEGENDY:

Po vzoru své sestřenice Alžběty Uherské nechala Anežka vystavět špitál pro nemocné ke cti svatého Františka. Bratři špitálníci se zde starali o nemocné a každého, kdo to potřeboval. Z vlastních prostředků pak Anežka nechala postavit klášter Menších bratří sv. Františka a klášter pro sestry řádu svaté Kláry ke cti Spasitele světa. Potom odložila královské šaty,

oblékla oděv chudých (tzv. řeholní hábit) a vstoupila do tohoto kláštera, aby zde zachovávala posty a nářky za svůj národ, podobně, jako to učinila židovská královna Ester.

Otázky k přemýšlení:

1. Seznamte se s biblickým příběhem královny Ester a vysvětlete smysl postů a nářků této královny.
2. Jak vypadala společnost v Čechách, za kterou se postila svatá Anežka?

Z HISTORIE:

Zjistěte následující údaje o středověké společnosti:

Jaké životní hodnoty vyznávala?	
Čím byla ohrožena?	

Z BIBLE:

„Dopisy byly poslány po rychlých poslech do všech králových krajin, aby vyhledali, povraždili a zahubili všechny židy od mládence po starce, děti i ženy, v jednom dni, třináctého dne dvanáctého měsíce a kořist po nich aby si vzali jako lup... A všude, v každé krajině, kamkoli se dostal králův výrok, totiž jeho zákon, konali židé veliké smuteční obřady s postem, pláčem a naříkáním; mnohým se staly lůžkem žíněné roucho a popel.“ V této situaci byla o pomoc požádána královna Ester, židovská dívka, která se těšila přízni babylónského krále. Ona na žádost židů odpověděla: „Také já a mé dívky se budeme takto postit. Potom půjdu ke králi, třebaže to není podle zákona. Mám-li zahynout, zahynu.“ Ester svou statečností zachránila židovský národ. (Z knihy Ester, 3. a 4. kap.)

4. Anežka koná i ty nejnižší služby

PODLE LEGENDY:

Anežka o sobě smýšlela velmi pokorně. Vždy považovala druhé za lepší, než je ona sama. Svoji pokoru vyjadřovala služebnými pracemi, které ochotně konala. Topila v sále, pracovala v kuchyni, kde se vařilo nemocným, umývala nádobí, čistila příbytky sester, vlastníma rukama prala špinavé obvazy nemocných sester a malomocných lidí. V noci zašívala jejich šaty. Nechtěla druhým vládnout nýbrž sloužit. Byla

druhým svědkyní Ježíšovy lásky, kterou sama zakoušela.

Otázky k přemýšlení:

1. Až vyřešíte otázky z historie, přemýšlejte: Jak asi působilo Anežčino jednání na urozené členy královské rodiny a šlechtice?
2. Porovnejte výpověď legendy s úryvkem z Bible a přemýšlejte, jak Anežka pochopila Ježíšovo jednání. Setkali jste se s podobným jednáním někdy také? Je nezištné jednání v dnešní době potřebné?

Z HISTORIE:

Zjistěte, jak se projevovalo dělení na stavy ve společnosti v kláštrech:

<i>Na jaké stavy se dělila středověká společnost?</i>	
<i>Co znamenalo dělení na chórové a služebné sestry?</i>	

Z BIBLE:

Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa šel k Otcí; miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim až do konce. Když byli u večeře, ... Ježíš vstal od stolu ... odložil svrchní šat, vzal lněné plátno a přepásal se. Pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán. Přišel k Šimonu Petrovi a ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ Ježíš mu odpověděl: „Co já činím, nyní nechápeš, potom však to pochopíš.“ (Z Janova evangelia, kap. 13, 1-7)

5. Svatá Klára povzbuzuje Anežku svými dopisy

PODLE LEGENDY:

Když se o obdivudoné svatosti Anežčině dozvěděla panna Klára z Assisi, radovala se a děkovala Bohu za vše, co pro Anežku učinil. Několikrát jí napsala s velkou úctou a velkou láskou dopis, ve které ji povzbuzovala. Poslala jí také nová pravidla své řehole, která sestřám umožňovala žít v naprosté chudobě, a tak se přiblížit těm nejchudším lidem ve společnosti. Anežka Klářinu řeholi velmi ráda přijala a

celý život pečovala o to, aby podle ní žila ona sama i její sestry.

Otázky k přemýšlení:

1. Zkuste popsat, co znamená být chudý? Přináší tento stav člověku nějaké výhody?
2. Porovnejte radost apoštola Pavla z biblického textu s radostí Kláry. Co je jí společné? Jaký význam má přátelství lidí, kteří si rozumějí?

Z HISTORIE:

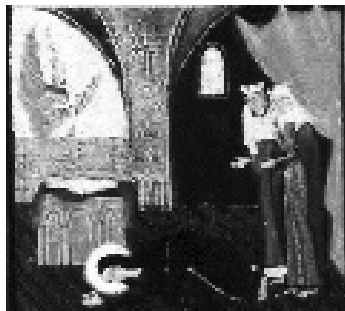
Zjistěte následující údaje o svatém Františkovi a Kláře:

<i>V jaké zemi žili sv. František a sv. Klára?</i>	
<i>Kdy a proč začal František přemýšlet o chudobě?</i>	
<i>Co bylo největší ctností bratři sv. Františka a sester sv. Kláry?</i>	

Z BIBLE:

Pavel, ... Filemonovi, našemu milovanému spolupracovníku, ... Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Děkuji svému Bohu a stále na tebe pamatuji ve svých modlitbách, když slyším o tvé víře v Pána Ježíše a o tvé lásce ke všem bratřím. Proším za tebe, aby se tvá účast na společné víře projevila tím, že rozpoznáš, co dobrého můžeme učinit pro Krista. Tvá láska mi přinesla velkou radost a povzbuzení, protože jsi potěšil srdce věřících, bratře. (Ze začátku Fil 1)

6. Modlitba za vzkříšení zemřelé neteře

PODLE LEGENDY:

Stalo se, že zemřela dcera Anežčina bratra krále. Tělo dívky bylo přeneseno do Anežčina kláštera, aby zde bylo pohřbeno. Anežka měla soucit se zarmoucenou královnou a začala se modlit k Ježíši Kristu za vzkříšení holčičky. Legenda vypráví, že když se dívka začala vracet do života, slyšela Anežka její prosbu, aby ji nechala u Boha, protože její život je smutný a

ona není schopna žít svým rodičům pro radost. Anežka se pokorně přestala modlit, aby Bůh mohl projevit svoji moc a vůli. Dívka zemřela.

Otázky k přemýšlení:

1. Anežčina důvěra k Bohu se opírala o biblický příběh vzkříšení Lazara. Porovnejte, co má úryvek z legendy s tímto příběhem společného.
2. Dokáže někdo jiný spolehlivě rozeznat, co je pro druhého člověka nejlepší? Vysvětlete svůj názor na vhodném příkladu.

Z HISTORIE:

Dopište ke jménům Anežčiných příbuzných příbuzenský vztah:

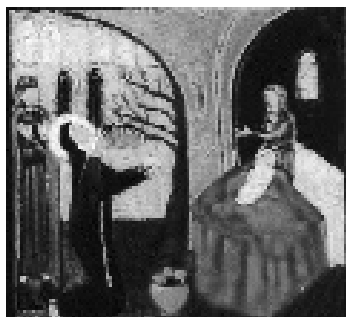
král Václav I.	
královna Kunhuta	
král Přemysl Otakar II.	

Z BIBLE:

Když Ježíš přišel, shledal, že Lazar je již čtyři dny v hrobě. Marta řekla Ježíšovi: "Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel. Ale i tak vím, že o cokoliv požádáš Boha, Bůh ti to dá." ... Když Ježíš viděl, jak pláče a jak pláčou i Židé, kteří přišli s ní, v Duchu se rozhorlil a vzrušen řekl: "Kam jste ho položili?" ... Ježíš pohlédl vzhůru a řekl: "Otče, děkuji ti, žes mě vyslyšel... Když to řekl, zvolal mocným hlasem: "Lazare, pojď ven!" Zemřelý vyšel, měl plátnem svázaný ruce i nohy a tvář zahalenu šátkem. Ježíš jim řekl: "Rozvažte ho a nechte odejít!"

Vybrané věty Janova evangelia, kap. 11, 17-44

7. Anežčina láska k Bohu přináší uzdravující jablka

PODLE LEGENDY:

Každý pátek trávila Anežka hodiny před křížem a učila se od samého Ježíše Krista rozumět utrpení a významu jeho přijetí. Jednou se na Anežku obrátil rytíř Kondrád, jehož manželka Žofie byla po porodu dítěte velmi nemocná. Žofie znala Anežčino smýšlení a věděla o její svatosti. Měla vidění, že bude zachráněna jablkem z Anežčiny ruky. Jablka však v té době

na stromech nebyla. Legenda vypráví, jak Anežka ve víře prosila Boha, jablka se skutečně na stromě objevila a paní Žofii uzdravila nejen tělesně, ale tato zkušenost poskytla celému jejímu životu radost ze služby chudým.

Otázky k přemýšlení:

1. Porovnej příběh z legendy se známým příběhem Adama a Evy z Bible. Vysvětli, co mají společného a v čem se významně odlišují.
2. Kdy musí člověk podřídit svá přání požadavkům jiného člověka?

Z HISTORIE:

Zjistěte o základní údaje o nejstarší legendě o sv. Anežce:

Proč, kdy a na čí příkaz byla tato legenda napsána?	
Co znamená slovo „kanonizace“ a kdo ji prováděl?	
Jakým jazykem byla psána?	

Z BIBLE:

Žena hadovi odvětila: “Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: »Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.« ... Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on také jedl. (Gn 3)

8. Anežčin vstup do věčného života

PODLE LEGENDY:

Anežka žila v řeholi téměř padesát let a po celou dobu myslela na Ježíšovo utrpení na kříži, které vyjadřuje utrpení všech lidí, kteří se nemohou bránit zlu. Konala mnoho postů, neustále se za trpící modlila a pomáhala jim, jak jen mohla. Legenda uvádí, že ještě krátce před smrtí Bůh uzdravil na její přímlovu nemocnou sestru, která nemohla chodit. V pondělí 2.

března 1282 cítila Anežka velkou radost a její tělo bylo zahaleno do světla. Když bratři řeholníci sloužili mši svatou, tak právě v době, kdy pozdvihují eucharistii na znamení Ježíšovy smrti a zmrtvýchvstání, odevzdala Anežka svůj život Bohu. Legenda píše, že vstoupila s ochranným doprovodem andělů do věčné radosti. Mrtvému tělu Anežky se přišlo poklonit mnoho lidí.

Otázky k přemýšlení:

1. Co asi přitahovalo Anežčiny současníky z její osobnosti a postoje k životu? Srovnej její jednání se slovy biblického textu přísloví.

Z HISTORIE:

Úcta ke svaté Anežce se velmi rychle v českém národě rozšířila. Svědčí o tom i pomník českých patronů na Václavském náměstí. Zjistěte:

Vypište jména postav na pomníku:	
Které datum z české historie se významně váže k tradici svaté Anežky?	

Z BIBLE:

Počátek moudrosti je: Snaž se získat moudrost, za všechno své jmění získej rozumnost. Obklop se jí, vyvýší tě; oslaví tě, když ji obejměš... Nevcházej na stezku svévolníků, cestou zlých se neubírej. Vyhní se jí, nechod' po ní, odstup od ní a jdi dál... Stezka spravedlivých je jak jasné světlo, které svítí stále víc, až je tu den... Především hlídej a chraň své srdce, vždyť z něho vychází život. (Z knihy Přísloví, ze 4. kap.)